

Біденчук Т. М.

курсант Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Кокарєв І. В. - науковий керівник

доцент Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ, кандидат
економічних наук, доцент

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА ЯК УМОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Забезпечення фінансової безпеки як банківської системи України в цілому, так і окремого комерційного банку, зважаючи на їх виняткове значення для соціально-економічного розвитку держави, – складна і багатогранна проблема, якій треба приділяти постійну увагу. Проте сьогодні немає усталеного визначення фінансової безпеки комерційного банку.

Передбачається, що для забезпечення фінансової безпеки комерційного банку треба не лише посилити державне регулювання банківської діяльності, а й істотно вдосконалити методичну базу оцінки рівня дотримання фінансової безпеки комерційного банку [1].

Щодо банківської системи України, то в міру залучення економіки нашої країни до світової, із збільшенням ступеня її інтеграції в світову фінансову систему, залежність від нестабільності на світових фінансових ринках зростає. Зокрема, вплив останньої світової кризи все сильніше позначається на банківській системі України – починають виникати проблеми з ліквідністю, зростає вартість ресурсів для банків, згортаються перспективні проекти через нестачу фінансових ресурсів і неможливість їх отримання на зовнішніх ринках [2].

Таким чином, безпека банків є частиною фінансової безпеки країни. Необхідно відзначити той факт, що банківська система є найважливішою складовою фінансово-кредитної сфери держави. Тобто, по суті, саме стан банківського сектора і визначає рівень фінансово кредитної безпеки, а отже, багато в чому і рівень фінансової безпеки держави.

Особливість безпеки банківської системи України в сучасних умовах полягає в тому, що вона забезпечується в країні з перехідною економікою, де ринкові механізми перебувають у стадії становлення. Для цього періоду характерними є політичні, економічні, соціальні кризи, недосконале податкове законодавство, населення слабо орієнтується в реаліях монетарної політики. Все це є підґрунтям для виникнення різного роду небезпечних явищ у банківській системі України (недобросовісна конкуренція, зростання злочинності). За таких обставин виникає потреба у захисті банківської системи як з боку правоохоронних органів, так і силами самих банків, що є закономірним явищем у суспільстві з ринковими відносинами.

Безпека банківської системи є складовою національної безпеки країни, і їй належить істотна роль у формуванні фінансової та економічної політики

держави. З огляду на це, безпека банківської системи набуває ознак самостійного виду діяльності і потребує відповідного правового статусу та регулювання. Важливою її складовою є безпека банківської діяльності як найбільш розвинутого виду безпеки бізнесу в Україні [3].

Безпека банківської системи України – це такий стан чинних правових норм і відповідних їм інститутів безпеки, який відображає рівень захищеності державою кредитно-фінансових відносин між суб'єктами банківської діяльності та гарантує стійке функціонування всієї банківської системи України; забезпечує можливість повної реалізації і захист життєво важливих фінансових і економічних інтересів держави, суспільства й особи; виключає або максимально обмежує деструктивні наслідки від зовнішніх та внутрішніх загроз, недосконалості зовнішньоекономічної, внутрішньогосподарської та бізнес-діяльності.

Необхідно відзначити той факт, що банківська система є найважливішою складовою фінансово-кредитної сфери держави. Тобто, по суті, саме стан банківського сектора і визначає рівень фінансово-кредитної безпеки, а отже, багато в чому і рівень фінансової безпеки держави.

Поняття економічної безпеки банківської системи, як правило, визначається як стан, при якому фінансова стабільність і репутація банківських установ не може бути втрачена внаслідок цілеспрямованих дій певної групи осіб або організації як всередині, так і за межами держави, а також через негативні макроекономічні та політичні фактори [4].

Щодо фінансової безпеки банківської системи, то її розглядають у двох аспектах:

1) з погляду фінансових наслідків їх діяльності для країни в цілому та окремих клієнтів і контрагентів;

2) з погляду недопущення та запобігання явним і потенційним загрозам фінансовому стану всієї банківської системи країни, Національного банку України й окремих банківських установ.

З одного боку, проблеми, що виникли в одному банку, здатні викликати ефект доміно і привести до системної банківської кризи. Пояснюється це самою природою банківської діяльності. Банки працюють переважно на чужих грошах на відміну, наприклад, від промислових підприємств, і тому будь-яка недовіра з боку населення до окремого банку (особливо великого) може викликати масовий відтік депозитів з банківської системи. З іншого боку, структурні проблеми банківського сектора підривають довіру до будь-якого окремо взятого банку. Все це пояснює ту важливу роль, яку відіграє забезпечення фінансової безпеки банків [5].

Таким чином, основна мета фінансової безпеки банку полягає в безперервній і стійкій підтримці стану, який характеризується збалансованістю і стійкістю до впливу зовнішніх і внутрішніх загроз.

Список використаних джерел:

1. Козаченко Г.В., Пономарьов В.П., Ляшенко О.М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізми забезпечення: монографія. – К.: Лібра, 2003. – 280 с.
2. Глобалізація і безпека розвитку: монографія / За ред. О.Г. Білоруса. – К.: КНЕУ, 2001. – 733 с.
3. Качка Т. Боротьба з відмиванням грошей: Комплексний порівняльно-правовий аналіз відповідності законодавства України *acquis* Європейського Союзу в сфері боротьби та запобігання легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. – К.: Реферат, 2004. – 288 с.
4. Жаліло Я.А. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика: Монографія. – К.: НІСД, 2003. – 368 с.
5. Хасбулатов Р.И. Мировая экономика: В 2-х т. Т.1. – М.: Экономика, 2001. – 598 с.

Бурак М. В.

старший науковий співробітник
наукової лабораторії
з проблем кримінальної поліції
навчально-наукового інституту №1
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук

**ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Захищаючи свої інформаційні інтереси, кожна держава має дбати про свою інформаційну безпеку. Цього ж вимагає і зміцнення української державності. Збалансована державна інформаційна політика України формується як складова частина її соціально-економічної політики, виходячи з пріоритетності національних інтересів та загроз національній безпеці країни. Із правової точки зору вона ґрунтується на засадах правової демократичної держави і впроваджується шляхом розробки та реалізації відповідних національних доктрин, стратегій, концепцій та програм згідно із чинним законодавством.

У ст. 17. Конституції України зазначено: “Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього українського народу” [1].

Так, стаття 7 Закону України “Про основи національної безпеки України” визначає, що на сучасному етапі основними реальними та потенційними загрозами національній безпеці України, стабільності в суспільстві, в інформаційній сфері є прояви обмеження свободи слова та доступу до публічної інформації; поширення засобами масової інформації культу насильства,